

PhDr. Ilja Šmíd
ministr kultury

V Praze dne 16. února 2018
Č. j.: MK 13980/2018 OPP

Vážený pane docente,

obdržel jsem Váš dopis, ve kterém se na mne obracíte s některými tématy památkové péče jménem Sdružení pro stavebněhistorický průzkum, z.s., Sdružení profesionálních pracovníků památkové péče, Památkářské obce českokrumlovské a Klubu Augusta Sedláčka, z.s. Jsem nesmírně rád, že jste mne oslovili a že ve svém dopise fakticky reagujete na opakovanou nabídku Ministerstva kultury zahájit skutečně odbornou diskuzi nad právní úpravou památkové péče. Věřím a doufám, že případné nabídky Ministerstva kultury na prezentaci jeho postojů na Vámi pořádaných odborných setkáních již nebudou odmítány a že právě na této odborné půdě dojde k průniku východisek řešení problémů památkové péče.

Zcela souhlasím s Vaším názorem, že řešení otázek legislativního rámce památkové péče a evidence kulturních památek je mimo veškerou pochybnost potřebné. Přivítám, pokud se začneme společně zabývat opravdu vážně zájmy památkové péče jako celku, když zdůrazňuji, že tuto problematiku nikam neposune bezbřehé osočování Ministerstva kultury, ale předložení konkrétních, právně i věcně konformních návrhů. Předpokladem však je, že si musíme v rámci těchto diskuzí uvědomit širší perspektivu dané problematiky a nezužovat ji výlučně na očekávání, že celou problematiku vyřeší na zbytku právního řádu zcela nezávisle jediná právní norma v podobě nového památkového zákona či novela stávajícího zákona o státní památkové péči. Jak dokládá odborná literatura třeba k otázce níže uvedeného přezkumu závazných stanovisek, včetně závazných stanovisek orgánu památkové péče, právě takové partikulární řešení je slepou uličkou, která v konečném důsledku přinese ještě více sporů a konfliktů (k tomu např. Staša Josef: Závazná stanoviska ve slepých uličkách, Stavební právo – Bulletin č. 4/2017, str. 43 – 51).

Ohledně legislativního rámce památkové péče se musím zastavit u průběhu projednávání dnes již přijaté novely stavebního zákona v části, která se dotýkala zákona o státní památkové péči. Poslanecká verze novely stavebního zákona, která se v mnohém odlišuje od vládního návrhu, je nesporně pro památkovou péči minimálně velmi problematická (nemožnost přezkumu zákonnosti závazných stanovisek orgánů památkové péče mimo odvolací řízení, vypuštění vazby na zájmy památkové péče při umístování staveb atp.). Ministerstvo kultury se vůči této verzi při jejím projednávání jednoznačně ohradilo, nicméně ze strany Vámi zastupované odborné veřejnosti zůstaly dodnes tyto zásadní otázky zcela nepovšimnuty a nezmiňujete je ani nyní mezi koncepčními problémy památkové péče. Jediný a nutno říci velmi akcentovaný názor Vámi zastupované odborné veřejnosti lze zaznamenat výlučně ve vztahu k zamítnutému zákonu o ochraně památkového fondu. Ve svém podání hovoříte o promarněných šancích, které měla

památková péče ve vztahu k Vámi zmiňovaným novelám zákona o státní památkové péči. Překvapuje mne, že mezi kritiky stojí v čele bývalý dlouholetý ředitel Památkové inspekce, který si musí být s ohledem na své zkušenosti vědom limitů novel, které vznikají na půdě jiných ministerstev v souvislosti s přizpůsobováním právního řádu zásadním právním kodexům či jinak průřezově pojatým zákonům (občanský zákoník či nový zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich). Na rozdíl od Vámi tolik kritizovaného návrhu zákona o ochraně památkového fondu, Vás tyto ostatní změny nechaly zcela chladnými a je tak velká škoda, že v tomto směru jste aktivitu pro zachování důležitých mechanismů ochrany památkově chráněných území nevykazovali a nepřispěli tak k ochraně našeho kulturního dědictví. V této souvislosti pak považuji za vhodné připomenout, že právě na základě zásadní připomínky Ministerstva kultury se např. v zákoně č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), s účinností od 1. 10. 2017 konečně po mnoha předchozích neúspěšných pokusech podařilo nahradit nemístně zužující pojem „kulturní památka“ pojmem „kulturní dědictví včetně architektonických a archeologických aspektů“.

K Vašemu dopisu dále uvádím, že pochopitelně není pravdou, že se Ministerstvo kultury nevěnuje problematice evidence kulturních památek. To mimo jiné dokládá ta skutečnost, že na základě kasační stížnosti Ministerstva kultury přijal Nejvyšší správní soud dne 7. 2. 2018 rozsudek sp. zn. 9 As 330/2016 – 192, který zvrátil názor Městského soudu v Praze, obsažený v rozsudku sp. zn. 9 A 211/2013 – 78 ze dne 11. 11. 2016. S ohledem na závěr výše uvedeného rozsudku, i k rozsudku citované rozsáhlé prejudikatury (památkové péče se výslovně dotýkají rozsudky Nejvyššího správního soudu sp. zn. 3 As 26/2008 – 72 ze dne 16. 7. 2008 a sp. zn. 8 As 133/2014 – 51 ze dne 4. 9. 2015, nad tento rámec je vhodné připomenout i rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 5 A 103/2010 - 41 ze dne 8. 1. 2014), lze tedy shrnout, že v řízení podle § 142 správního řádu, které se bude týkat zpochybnění zápisu kulturní památky do státního seznamu vedeného podle zákona č. 22/1958 Sb., budou rozhodujícími okolnostmi:

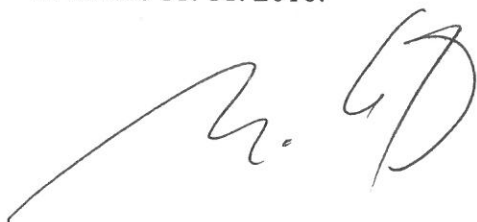
1. zda je kulturní památka zapsána ve státním seznamu, který byl veden na základě zákona č. 22/1958 Sb., o kulturních památkách,
2. zda k tomuto zápisu došlo do 1. 1. 1988, tj. za účinnosti zákona č. 22/1958 Sb., o kulturních památkách,
3. zda je zápis natolik určitý, abychom byly schopni ztotožnit skutečnost popsanou v zápisu s reálnou věcí či její částí (kulturní památkou podle § 2 odst. 1 byla nejen věc, ale i kulturní statek, což mohla být entita širší i užší než věc, typicky uliční průčelí domu nebo soubor takových uličních průčelí).

Okolnosti předcházející tomuto zápisu (kdo, kdy a za použití jakých procesních postupů podle § 7 odst. 2, popř. § 2 odst. 3 zákona č. 22/1958 Sb., o kulturních památkách rozhodl o zápisu kulturní památky, popř. o tom zda se v pochybnostech věc považuje za kulturní památku) nemůžou být dle Nejvyššího správního soudu přezkoumávány v řízení podle § 142 správního řádu. Tyto okolnosti jdou nad rámec skutečností, které může Ministerstvo kultury v této věci zkoumat, což také Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku výslovně uvedl.

Po rozsudku Nejvyššího správního soudu již nelze přihlížet k těm výkladům ustanovení § 42 odst. 2 zákona o státní památkové péči, které za rozhodnou okolnost ve smyslu § 42 odst. 1 zákona o státní památkové péči považují jiný moment než zápis do vlastního státního seznamu vedeného na základě zákona č. 22/1958 Sb., o kulturních památkách, typicky např. rozhodnutí národního výboru podle § 7 zákona č. 22/1958 Sb., o kulturních památkách. V tomto směru tedy již nadále nelze respektovat závěr stanoviska prvního náměstka ministra kultury, akad. arch. Františka Formánka č.j. 16458/2006 ze dne 26. 7. 2006, jehož rozhodné pasáže jsou citovány např. Zprávách památkové péče, ročník 66, č. 6/2006, Sdělení Ministerstva kultury ČR k opožděným zápisům kulturních památek do státních seznamů, str. 507 – 508 nebo závěr obsažený v publikaci Zákon o státní památkové péči, Komentář; Jiří Varhaník, Stanislav Malý, Wolters Kluwer ČR, 2011, str. 265 - 277.

Naopak lze konstatovat, že nejen rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 9 As 330/2016 – 192 ze dne 7. 2. 2018, ale např. i rozsudky Nejvyššího správního soudu sp. zn. 3 As 26/2008 – 72 ze dne 16. 7. 2008 nebo Městského soudu v Praze sp. zn. 5 A 103/2010 - 41 ze dne 8. 1. 2014, potvrzují závěry, ke kterým již v roce 2002 dospěli např. Ústav státu a práva Akademie věd České republiky, JUDr. Bedřich Sakař ve svém stanovisku z roku 2001 a JUDr. Michal Sobotka, Ph.D a doc. JUDr. Jaroslav Drobník, CSc. ve společném stanovisku z roku 2001. Tyto analýzy byly ostatně důvodem, proč v roce 2001 na upozornění a rozbor Památkové inspekce, která byla zcela opačného názoru (tj. že určujícím faktorem pro přechodu kulturní památky do režimu zákona o státní památkové péči je rozhodnutí národního výboru o zápisu), tehdejší náměstek ministra kultury Ing. Zdeněk Novák ve spisu sp. zn. sine/2001-PI nereagoval uložením systémového opatření, které by v konečném důsledku celý obor památkové péče postavilo již kolem roku 2002 do krajně nevýhodné a nejisté pozice, ve které se navzdory dřívějším rozsudkům správních soudů nacházel až po přijetí rozsudku Městského soudu v Praze sp. zn. 9 A 211/2013 – 78 ze dne 11. 11. 2016.

S pozdravem

Vážený pan
Doc. Ing. Michael Rykl, Ph.D.
Sdružení pro stavebněhistorický průzkum, z.s.
Stochovská 151/12
161 00 Praha 6 – Ruzyně

